

Ant socialistinių pamatų pastatytos ekonomikos ir visuomenės grius

Mano mažame miestelyje per Užgavėnes įprasta kiemuose statyti dideles raganų iškamšas. Šios šiurpios lėlės praeiviui turėtų priminti Europoje daugiau nei tris šimtmečius, ypač nuo XV iki XVII amžiaus, siautusias raganų medžiokles, kurių metu tūkstančiai žmonių buvo žiauriai nukankinti ir nužudyti. Kaip kad mums dabar sunku patikėti, jog žmoniją galėjo apimti tokia masinė isterija ir neracionali manija, taip ir ateities kartos, jei žmonija sugebės koku nors būdu nesusinaikinti, mūsų amžių irgi prisimins kaip neracionalios masinės manijos laikotarpį. Mokslininkai ir visi išsilavinę žmonės klaus savęs, kaip gi mūsų protėviai, norėdami sukurti laisvą rinką, kitaip tariant, ekonominės, asmeninės ir politinės laisvės sistemą, aiškiai priešingą socialistinėms sistemoms, vis tiek sugebėjo didelius socioekonominius sektorius – švietimą, sveikatos apsaugą ir pensijų sistemą – plėtoti kaip kolektyvistinius aparatus? Ir kur tų laikų žmonės pasigavo nesuvokiamą, savižudišką idėją statyti savo tariausiai laisvą rinką ant dviejų socialistinių pamatų – valstybinio dekretinių pinigų monopolio ir valstybės centralizuotai valdomos palūkanų sistemos? Jie turėjo suvokti, kad anksčiau ar vėliau kiekviena ant socialistinių pamatų pastatyta visuomenė ir ekonomika sužlugs. Kodėl tokią sistemą palaikė net ir vokiečiai, patyrę, kokių siaubingų pasekmių jų šaliai ir visam pasauliui jau atnešė tokios sistemos griūtis, ir žinoję, kaip gerai veikė anksčiau galioję auksu padengti pinigai? Kaip jie ir iš esmės visos pasaulio tautos galėjo patikėti tokiu prietaru ir leidosi įtikinami politinio elito, kad tautos turtą galima padidinti ir augimą paspartinti spausdinant pinigus ar tiesiog kuriant juos parašais, kad galime „praturtėti

daugiau vartodami“ ar „praturtėti daugiau skolindamiesi“? Tai labai reikšmingi neišspręsti klausimai. Viliuosi, kad ši knyga pateiks keletą svarbių atsakymų.

*Rolandas Baaderis,
Waghäusel, Vokietija, 2010 metų vasaris.*

Nuoširdus ačiū

Šveicarijos „Vontobel“ fondui. Jo skatinamas ėmiausi rašyti šią knygą, nors iš pradžių nesiryžau dėl prastos sveikatos.

Rolandas Baaderis